

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 663 din 02.11.2022

Dosarul nr. 403/2022

Petiție nr. 4291/21.06.2022

Petentă:

Reclamate: Grădinița nr. 251

Obiect: posibilă faptă de hărțuire - bullying înfăptuită asupra minorei Irina Mihaela Bica .

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentei

1.

Numele și domiciliul reclamată

2. Grădinița nr. 251 - cu sediul în București, str. Venezuela, nr.11, sector 1.

3.

II. Citarea părților

4. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare sens în care s-au emis citațiile sub nr. 6023/02.09.2022.

III. Susținerile părților

Susținerile petentei

5. Prin petiția formulată, petenta învederează CNCD că este mama minorei care a frecventat în perioada 2021-2022 cursurile Grădiniței 251 la grupa mare D, sub îndrumarea educatoarelor și.

6. În continuare petenta arată faptul că minora a avut o frecvență redusă la cursurile de grădiniță în perioada pandemiei însă, începând cu luna martie 2022, odată cu trecerea pandemiei, minora a avut o schimbare de comportament generată cel mai probabil de situațiile cu care s-a confruntat în cadrul orelor de curs de la grădiniță.

7. În acest sens, petenta arată că, până la apariția acestor schimbări, minora era un copil vesel, sensibil ca orice alt copil normal, însă, de la momentul la care a reînceput să frecventeze fizic cursurile de grădiniță, acesta a avut parte de o serie de incidente constând în apostrofări din partea educatoarei.

8. Prin expunerea de motive, petenta arată că minora îi povestea acasă despre evenimentele petrecute la grădiniță spunând că doamna a certat-o că nu știe să deseneze iar, ori de câte ori nu știa să îndeplinească o sarcină, educatoarea îi reproșa că "asta se întâmplă dacă ai stat acasă și nu ai venit la grădiniță". Din cauza acestor evenimente,

minora a devenit speriată în a mai merge la grădiniță, justificând că îi este frică să nu o certe doamna.

9. Petenta apreciază că minora a fost supusă unui tratament de tip bullying prin jigniri și apostrofări emise de educatoarea solicitând pe această cale cercetarea cadrului didactic pentru comportamentul acesteia.

10. La data de 11.10.2022 petenta a formulat concluzii scrise față de aspectele învederate de părțile reclamate cu ocazia ședinței de audieri din data de 15.09.2022 cât și asupra documentației depuse de acestea.

11. Prin concluziile scrise, petenta arată că în mare parte din înscrisurile depuse la dosar rezultă fără putință de tăgadă experiența profesională a reclamatei, aspect pe care nu l-a contestat niciodată, mai mult aceasta precizează că tocmai pregătirea profesională a determinat-o să aleagă această unitate de învățământ pentru fiica sa. În completarea notelor scrise aceasta arată că pregătirea profesională a doamnei educatoare nu constituie mereu o garanție a unui comportament normal și firesc, arătând că în raport de nota explicativă depusă la dosar, doamna educatoare avea o reală problemă cu prezența redusă la grădiniță a minorei, aspect în raport de care petenta apreciază ca fiind motivul pentru care minora a fost discriminată.

12. Față de aspectele învederate de reclamate, în sensul că minora avea o frecvență redusă la grădiniță, petenta arată că în contextul pandemic au adoptat măsuri de prevenție împotriva infecției cu covid, însă apreciază că în atare situație nu este justificat comportamentul educatoarei care-i reproșa minorei că lipsește de la cursuri, aspecte reproșate de față cu ceilalți colegi ai minorei. În aprecierea petentei, aspectele învederate de reclamate nu argumentează obiectiv faptele reclamate ci în fapt își prezintă pregătirea academică.

13. Petenta apreciază în primii ani de viață ai unui copil, educatorul este oglinda acestuia, reprezentând practic reperul la care cei mici se raportează, aspect în raport de care consideră atitudinea educatoarei ca fiind extrem de gravă. În continuare petenta arată faptul că în prezent minora nu mai este eleva a grădiniței, prin urmare nu mai are nicio interacțiune cu Grădinița 251.

14. În concluzie, solicită constatarea și sancționarea faptelor de discriminare conform legislației în vigoare.

Suștinerea reclamatei

15. După comunicarea petiției, la termenul din 15.09.2022, s-au prezentat reclamatele: Grădinița numărul 251- prin reprezentant legal director prof., profesor și doamna. Reclamatele prezente la ședința de audieri și-au exprimat punctul de vedere cu referire la petiția formulată depunând la dosarul cauzei o serie de înscrisuri constând în: sesizarea cu numărul 1091/14.06.2022 (identică cu petiția formulată către CNCD, petiție ce a fost adresată atât Grădiniței cât și Inspectoratului Școlar al Municipiului București), nota explicativă a doamnei profesor nr.1228/20.06.2022, corespondența purtată prin poșta electronică între petentă și reprezentantul Grădiniței nr. 251, catalogul grupei mari D - din care rezultă prezența minorei la orele de curs, Hotărârea Consiliului de Administrație nr.14/21.06.2022, răspunsul la sesizarea petentei emis sub nr. 1343/11.07.2022, extras din Legea Educației, extras din regulamentul de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar și extras din metodologia cadru de organizare și funcționare a Consiliului de Administrație din unitățile de învățământ preuniversitar.

16. Față de petiția formulată, reclamata prezintă titularului de dosar situația minorei, arătând faptul că minora a lipsit de la majoritatea orelor de pregătire iar în opinia acesteia minora a fost stresată de faptul trebuia să cumuleze informații într-un timp scurt pentru a

ține pasul cu ceilalți copii. Reclamanta M.I.C. arată că până la momentul formulării de către petentă a plângerii, nu a știut de nemulțumirea părinților și nu a avut cunoștință de existența unor eventuale reproșuri față de activitatea acesteia în calitate de profesor titular. În acest sens reclamanta arată că de cele mai multe ori interacționa doar cu tatăl minorei și că nu a avut cunoștință de vreo problemă în relația cu minora.

17. Având în vedere faptele reclamate de petentă, reclamata arată că minora stătea la program scurt, pleca la prânz și apreciază că este posibil să fi existat un disconfort afectiv din cauza faptului că nu venea foarte des la grădiniță.

18. Prin înscrisurile depuse la dosar în ședința de audieri, reclamata arată faptul că minora a lipsit de la grădiniță o perioadă destul de lungă, iar în datele în care venea la grădiniță, nu au existat situații de genul celor prezentate de petentă.

19. Cu ocazia ședinței de audieri, doamna director a arătat titularului de dosar faptul că a invitat-o pe petentă la sediul grădiniței pentru a purta o discuție legată de petiția formulată, însă din păcate, petenta a invocat o serie de motive de ordin medical, aspecte în raport de care a depus înscrisuri din care rezultă faptul că, conducerea grădiniței odată sesizată cu petiția formulată a întreprins acțiunile necesare cercetării și identificării problemei reclamate. În acest context, reprezentantul reclamatei Grădinița numărul 251, arată că a insistat asupra unei întrevederi chiar cu tatăl minorei.

20. Mai mult decât atât, doamna director arată că până la venirea la Grădinița nr. 251, minora a frecventat o altă grădiniță întrucât părinții aveau domiciliul în alt sector, însă nu cunoște motivul pentru care minora a fost mutată de o grădiniță la alta însă apreciază că era de datoria părinților să țină legătura cu educatoarea pentru o evaluare constantă a minorei. Arată faptul că, în raport de situația dată, Consiliul de Administrație se putea sesiza cu referire la lipsa minorei de la orele de curs, însă pentru un bun management al relațiilor dintre părți, a dat dovadă de înțelegere dat fiind și situația pandemică.

21. Reclamata, cu ocazia ședinței de audieri din 15.09.2022, a învederat titularului de dosar faptul că minora a venit la grădiniță direct în grupa mare, iar părinții acesteia erau mai puțin comunicativi în comparație cu ceilalți părinți. Mai mult decât atât, arată că singurele interacțiuni avute cu părinții minorei se desfășurau în fapt doar cu tatăl, iar referitor la frecvența redusă de la orele de curs, reclamata arată că minora era adusă la grădiniță doar în apropierea serbărilor, perioade încărcate în care uneori minora, poate nu reușea să asimileze toate informațiile necesare, și asta doar prin prisma faptului că venind perioade scurte de timp nu asimila informațiile în egală măsură cu ceilalți copii din grupă.

22. Doamna director prof., a arătat titularului de dosar cu ocazia audierilor faptul că petenta este singurul părinte care a reclamat o lipsă de comunicare cu educatoarele, motiv pentru care a întreprins măsurile care se impuneau pentru verificarea situației de fapt. În acest sens, reclamata arată faptul că petenta a formulat în scris o sesizare comunicată prin poșta electronică și adresată atât conducerii Grădiniței nr.251, cât și în atenția Inspectoratului Școlar București și CNCD, sesizare prin intermediul căreia reclama un comportament psihologic abuziv asupra minorei.

23. În raport de petiția comunicată și înregistrată sub nr. 1091/14.06.2022, dna. director arată că i-a solicitat doamnei prof. o notă explicativă pentru a răspunde față de aspectele reclamate de petentă. Ulterior se arată că a existat o comunicare constantă cu petenta, mai mult decât atât, doamna director a invitat-o pe petentă la sediul grădiniței, în vederea soluționării aspectelor reclamate. Se arată că deși s-a încercat o întrevedere, petenta a evitat întâlnirile cu directorul unității, invocând diverse probleme medicale, solicitând o întrevedere online pe zoom, evitând parcă o discuție față în față.

24. În continuare, reprezentantul legal al Grădiniței nr.251, prin înscrisurile depuse în ședința de audieri arată faptul că i-a comunicat petentei că în urma convocării Consiliului de Administrație, în ședința din 21.06.2022, s-a hotărât neconstituirea comisiei de disciplină și neînceperea cercetării disciplinare a doamnei profesor.

IV. Cadrul legal aplicabil

25.- Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – art.24

- O.G 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

- Ordinul nr.144/2008 privind procedura de soluționare a petițiilor și sesizărilor

V. Colegiul director al CNCD reține următoarele:

26. Analizând petiția formulată, Colegiul Director reține faptul că petenta reclamă un comportament abuziv și discriminatoriu la adresa minorei, exercitat de către educatoarele Grădiniței nr. 251, susținând în acest sens că, din cauza pandemiei și a riscului epidemiologic ridicat, a ales ca fiica acesteia să frecventeze cu grijă cursurile de la grădiniță susținând că în familia acesteia existau persoane vulnerabile, iar în contextul frecvenței reduse la cursuri, minora a fost certată de către educatoare și acuzată că nu se descurcă la anumite activități .

27. Prin adresa înregistrată sub nr. 4271/05.08.2022 titularul de dosar i-a solicitat petentei precizarea petiției în sensul indicării părților reclamate precum și depunerea la dosar a probelor care ar dovedi existența premiselor săvârșirii faptelor de discriminare reclamate. Față de adresa comunicată, petenta a învederat faptul că nu deține înscrisuri, probe video ori audio în susținerea celor reclamate, solicitând citarea reclamatelor.

28. Ulterior, titularul de dosar, a stabilit termenul pentru ședința de audieri, sens în care a dispus emiterea citațiilor nr. 6023/02.09.2022 pentru termenul din 15.09.2022. La ședința de audieri s-au prezentat reclamatele, lipsind petenta.

29. Analizând aspectele învederate în ședința de audieri, titularul de dosar primește înscrisurile depuse de părțile prezente la ședință, reținând în continuare aspectele comparative prezentate de ambele părți litigante în contextul petiției formulate.

Astfel, prin petiția cu care a fost sesizat CNCD, petenta arată că minora a fost supusă unui comportament discriminatoriu de către educatoare, în sensul că i-ar fi reproșat minorei de față cu colegii acesteia de grădiniță- în timpul orelor de curs, faptul că nu este capabilă să deseneze ori să utilizeze corect instrumentele de scris și pictat din cauza frecvenței reduse la cursuri. În argumentarea petiției, petenta nu a putut face dovada celor susținute, Colegiul director urmând a analiza petiția prin raportare la probele depuse de părțile reclamate prezente la ședința de audieri.

30. Din înscrisurile depuse, rezultă faptul că petenta, concomitent cu depunerea petiției în fața CNCD, a înaintat reclamația către grădiniță cât și către Inspectoratul Școlar. Până la momentul soluționării petiției în fața CNCD, nu s-au depus detalii privind modul de soluționare a reclamației înregistrate la inspectorat, ci doar soluționarea petiției adresată conducerii grădiniței.

31. Coroborând aspectele prezentate verbal de părțile reclamate cu ocazia ședinței de audieri, cu înscrisurile depuse, rezultă că în fapt, petenta a formulat o petiție după finalizarea cursurilor grupei mari din cadrul Grădiniței nr. 251, reclamând o serie de evenimente (neprobate) derulate în perioada martie 2022, deși din înscrisurile depuse se

constată că reclamarea acestor evenimente către conducerea grădiniței s-a formulat abia în luna iunie 2022.

32. Din analiza înscrisurilor depuse de părțile reclamate rezultă că, imediat ce a fost sesizat cu reclamația petentei, directorul unității a întreprins măsuri de cercetare a evenimentelor reclamate, sens în care a solicitat cadrului didactic explicații privind situația relaționării cu minora în cauza, mai mult decât atât a convocat Consiliul de Administrație al Grădiniței nr. 251 în vederea analizării situației și în vederea dispunerii unei cercetări disciplinare, în situația în care s-ar constata suspiciuni cu referire la astfel de situații.

Colegiul Director constată că în urma întrunirii Consiliului de administrație, s-a decis că nu se impune constituirea unei comisii de disciplină, prin urmare nu se impunea începerea unei cercetări disciplinare pentru cadrul didactic reclamat, motivat de împrejurarea că, din rezultatele cercetărilor preliminare, s-a constatat lipsa probelor în demararea unei astfel de proceduri.

33. În continuare, se reține și aspectul în raport de care petenta nu a fost într-o permanentă legătură cu cadrul didactic, reclamatele prezente la ședința de audieri arătând că, pe parcursul frecventării orelor de curs, persoana care prelua minora era tatăl acesteia, care nu a formulat nicio nemulțumire legat de relaționarea cadrelor didactice cu minora.

Se va reține și aspectul că, în încercarea de a analiza situația reclamată, petenta a fost invitată la sediul grădiniței pentru a purta o discuție atât cu conducerea grădiniței cât și cu cadrele didactice, însă acesta a refuzat întvederea, invocând motive medicale ori solicitând ca întâlnirea să se desfășoare online.

34. Se constată din probatoriul depus la dosar de părțile reclamate, faptul că, deși petenta susține că minora ar fi fost persecutată din cauza frecvenței reduse la orele de curs, din cuprinsul catalogului de prezență depus la dosar se observă că și alți copii au lipsit de la orele de curs, așa cum a arătat și directorul unității de învățământ, însă doar petenta este cea care a formulat o reclamație privind presupuse fapte determinate de frecvența redusă la cursuri a minorei.

35. Analizând concluziile scrise formulate și înaintate de petentă, se constată că nu sunt combătute aspectele învederate de reclamate ori înscrisurile comunicate, ci în esență se expun aceleași argumente arătate prin petiția formulată.

36. Astfel, în raport de aspectele mai sus expuse, Colegiul director reține că potrivit art. 2 alin.(5) din O.G nr.137/2000 „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

37. Discriminarea presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării.

38. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în art. 2 al OG nr. 137/2000 republicată, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „ pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare și impun a analiza dacă motivul

invocat de petentă constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părților reclamate.

39. Colegiul director mai reține că, în lumina art. 20, alin. 6, din OG nr. 137/2000, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentei îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, aceasta trebuind să aducă probe în sprijinul afirmațiilor sale. Art. 20, alin.(6) teza I din OG nr. 137/2000 prevede că: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament”*.

40. În raport de susținerile părților, Colegiul director constată că, în prezenta speță, nu pot fi reținute mijloace probatorii de natură a reține prezumția săvârșirii unei discriminări împotriva fiicei petentei.

41. Potrivit celor ce rezultă din dosarul cauzei, petenta nu a făcut dovada rezultatului presupuselor fapte sau a legăturii de cauzalitate între presupusa faptă și eventualul prejudiciu suferit. Mai mult, se constată că nu există probe sau indicii care să ateste aspectele invocate de petentă, în sensul schimbării de comportament ori atitudine a minorei, nu s-au depus probe la dosar din care să rezulte că minora a suferit vreo traumă emoțională ori că fost afectată de presupusul comportament discriminatoriu din partea educatoarei.

42. Astfel că, din analiza înscrisurilor de la dosar nu au rezultat elemente care să justifice încadrarea faptei ca hărțuire, potrivit art. 2 alin.(5) din O.G nr.137/2000, comportamentul reclamat neprezentând caracteristicile acestei contravenții.

Petenta nu a probat în niciun mod că, în relația cu reclamatele, acestea din urmă ar fi avut o conduită ostilă sau că ar fi exercitat un abuz emoțional asupra minorei petentei.

43. Prin raportare la Decizia ICCJ nr. 722/2018 din data de 22 Februarie 2018 *„Dispozițiile art. 20 din O.G. nr. 137/2000, care reglementează sarcina probei în această materie, nu înlătură obligația petentei de a administra probele necesare și utile a forma convingerea existenței unui tratament discriminatoriu, care să fie influențat de un criteriu determinat sau determinabil, care să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării unui drept. Numai constatarea celor trei condiții duce la nașterea prezumției că diferențierea de tratament nu este justificată obiectiv de un scop legitim, revenind autorului tratamentului sarcina de a face proba contrară în această privință”*.

44. Așadar, Colegiul director consideră că, în prezenta speță, nu sunt prezente indicii de natură a prezuma că un criteriu interzis stipulat de art. 2, alin. (1), a constituit o faptă de discriminare săvârșită de către părțile reclamate și nu sunt arătate dovezi concludente pe care să se sprijine petiția formulată de petenta.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale faptei de discriminare (lipsă probe concludente).
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VII. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu e cazul.

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CLAUDIA CERASELA – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

MOȚA MARIA – Membru

Data redactării: 05.12.2022

Redactată și motivată: M.M. și C.G.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.